

F.Y.B.A. (G. I)
HISTORY OF CIVILIZATION
MAHARASHTRA CULTURE (UPTO 1818 A.D.)

Objectives :

The purpose of the course is to enable the student to.

- Get acquainted with different aspects of ancient and medieval culture of Maharashtra ;
- To become aware of the multi-faceted and synthetic character of Maharashtra culture;
- To know the cultural background of contemporary Maharashtra.

First Term

1. Maharashtra Culture	08
1.1 Concept of Culture	
1.2 Cultural Identity of Maharashtra	
2. Outline of Cultural History	10
2.1. Satvahana	
2.2 Vakataka	
2.3 Yadav	
3. Language and Literature : A review	12
3.1 History of Marathi Language	
3.2 Literature : Prakrit, Mahanubhav , Saint , Scholastic , Baldic	
4. Social Life	10
4.1 Caste System	
4.2 Gaongada	
4.3 Position of Women	

Second Term

	40
5. Economic Life	10
5.1 Agriculture	
5.2 Industries and Trade	
6. Art and Architecture	12
6.1 Art – Painting	
- Music	
- Folk art	
6.2 Architecture - Caves	
- Temples	
- Forts	
7. Bhakti cult	10
7.1. Nath	
7.2. Mahanubhav	
7.3 Varkari	
7.4. Datta	
8. Festivals and Ceremonies	08
8.1. Festivals	
8.2. Yatra, Ceremonies	

प्रथम वर्ष कला ; सामान्यस्तर - १)
History of Civilization General - I
महाराष्ट्र संस्कृती ; इ.स.१८१८ पर्यंत)

सत्र पहिले

- १ महाराष्ट्र संस्कृती
  - १.१ संस्कृतीची संकल्पना.
  - १.२ महाराष्ट्राची सांस्कृतीक ओळख.
- २ सांस्कृतिक इतिहासाची रुपरेषा
  - २.१ सातवाहन
  - २.२ वाकाटक
  - २.३ यादव
३. भाषा व साहित्य : आढावा.
  - ३.१ मराठी भाषेचा इतिहास
  - ३.२ साहित्य : प्राकृत महानुभाव संत पंडीती, शाहिरी
४. समाजजीवन
  - ४.१ जाती व्यवस्था.
  - ४.२ गावगाडा
  - ४.३ स्त्रीजीवन.

सत्र दुसरे

- ५ - आर्थिक जीवन -
  - ५.१ शेती.
  - ५.२ उदयोगधंदे - व्यापर.
  - ५.३ कृषि व्यवसाय.
- ६ - कला व स्थापत्य -
  - ६.१ कला :
    - चित्रकला -
    - संगीत
    - लोककला
  - ६.२ स्थापत्य
    - लेणी
    - मंदीर
    - किल्ले
- ७ - भक्ती संप्रदाय
  - ७.१ नाथ
  - ७.२ महानुभाव
  - ७.३ वारकरी
  - ७.४ दत्त.
- ८- सण आणि उत्सव.
  - ८.१ सण
  - ८.२ यात्रा , उत्सव

F.Y.B.A. General I
World after World War – I
1918-1992

Objective :

The purpose of the course is to enable the student to

- Understand the important developments in the 20th century world in a thematic approach ;
- Become aware of the principles, forces, processes and problems of the recent times ;
- Understand the contemporary world in the light of its background history.

Semester I

i. Background-	8
Consequences of the World War I	
1. Paris Peace Conference	
2. League of Nations	
ii. Rise of Dictatorship	8
1. Meaning and Nature	
2. Nazism	
3. Fascism	
iii. World War – II-	8
1. Economic and Political Background	
2. Consequences	
3. United Nations	
iv. Emancipation of Asia and Africa	8
1. Asia- India and China	
2. Africa- Struggle against Apartheid	
vi Cold War and regional co-ordination	8
1. Meaning and Nature	
2. NATO, SEATO	
3. OPEC, SAARC	
	<hr/> 40

Semester II

vi Third world	10
1. The concept of Third World	
2. Non-Alignment- meaning and nature	
Vii United States of America – (U.S.A.)	11
1. Great Depression and New Deal	
2. Nature of American Foreign policy after W.W.H.	
3. Role of USA in Globalization	
viii. Union of Soviet Socialist Republic (USSR)	11
1. Leniin and New Economic Policy (NEP)	
2. Stalin and Five years plans	
3. USSR as World poser	
4. Gorbachev and disintegration of USSR	

1. Communication Revolution
2. Economic Liberalization
3. Environmental Issues
4. Feminism

Books for Refernece

१. डॉ.जोशी पी.जी. : आधुनिक जग — इ.स.१९०१ ते १९९०
२. डॉ.वैद्य सुमन, डॉ.कोठेकर शांता : आधुनिक जग भाग १ व २
श्री.साईनाथ प्रकाशन, नागपूर
३. काळे अनिल मराठी अनुवाद : आधुनिक जगाचा इतिहास इ.स.१५०० ते
२००० के.सागर पब्लिकेशन, पुणे
४. प्रा.जोशी पी.जी. : विसाव्या जगाचा इतिहास विद्या प्रकाशन नागपूर
५. डॉ.आचार्य धनंजय : विसाव्या शतकातील जग, श्री.साईनाथ प्रकाशन नागपूर
६. डॉ.वैद्य सुमन : आधुनिक जग
७. डॉ.शिरगावकर शरावती : आधुनिक युरोप
८. गोरे ना.ग. : अमेरिकेच्या संघराज्याचा इतिहास
९. शांता कोठेकर — अमेरिकेच्या संघराज्याचा इतिहास
१०. देव प्रभाकर : आधुनिक चीन व जपान
११. गुप्ते र.शं. — पूर्व आशियाचा आधुनिक इतिहास
१२. भवरे ना.गो व देवपुजारी मु.बा. : अमेरिकेचा इतिहास नागपूर १९७३
१३. कदम य.ना. आधुनिक जग
१४. बाचल वि.मा. : आंतरराष्ट्रीय संबंध
१५. पाटील एम.पी. : युद्धोत्तर अमेरिका , कोल्हापूर २००१

- 1- Corwall R.D. : World History in 20th Century, Longman, London 1976
- 2- Rao B.V. : World History (3rd edition) from early time to AD 2000, New Dawn Press INC, V.S.A. U.K.,India, 2006
- 3- Chaurasia Radhey Shyam : History of MIDDLE EAST , Atlantic Publishers, New Delhi
- 4- Carr E.H. : International Relations between the two world wars.
- 5- Nicholas L.F.Chirovsky : An Introduction of Russian History

SELECT READINGS –

ENGLISH

- 1- Gokhale B.G., **Buddhism in Maharashtra**, Popular Prakashan, Mumbai, 1976.
- 2- Mate M.S., **Maratha Architecture**, Mansanman Publication, Pune.
- 3- Ranade M.G., **Rise of the Maratha Power**, Mumbai, 1981.

मराठी

१. अत्रे त्रिं.ना, गांवगाडा, त्रिं. ना. अत्रे , पुणे १९१५.
२. कदम स.भा. संपा., श्री.संत चोखामेळा चरित्र व अभंग, शब्दालय प्रकाशन, पुणे, १९९८.
३. कालेलकर गो.मं., मुंबई इलाख्यातील जाती, वरदा प्रकाशन, पुणे, १९९९.
४. कानडे मु.श्री. संपा. , भाउसाहेबांची वखर, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे १९९३.
५. कुलकर्णी गो.त्रं., संपा., मध्ययुगीन महाराष्ट्राचा इतिहास इ.स. १२९६—१६३६, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००१.
६. केतकर श्री.व्यं.प्राचीन महाराष्ट्र, वरदा प्रकाशन, पुणे , १९८९.
७. जाधव रा.ग. संपा., विचारशिल्प, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९९४.
८. जोशी महादेवशास्त्री, गाजती दैवते, ज्ञानराज प्रकाशन, पुणे १९५९.
९. जोशी वसंत संपा., म—हाटी संस्कृती काही समस्या, व्हीनस प्रकाशन, पुणे १९८०.
१०. डिसकळकर द.बा. महाराष्ट्राचा प्राचीन इतिहास आणि संस्कृति, पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९६४.
११. ढेरे रा.चिं. नाथ संप्रदायाचा इतिहास, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००१
१२. ढेरे रा.चिं. , महाराष्ट्राचा देव्हारा, विश्वकर्मा प्रकाशन, पुणे १९७६
१३. तुळपुळे शं.गो. , प्राचीन मराठी कोरीव लेख, पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे, १९६३.
१४. दांडेकर गो.नी., महाराष्ट्र दर्शन , मृण्मयी प्रकाशन, पुणे, २००१.
१५. पाठक अ.शं. संपा. , इतिहास: प्राचीन काळ खंड १, दर्शनिका विभाग, मुंबई २००२
१६. पाठक अ.शं. संपा., महाराष्ट्र: इतिहास प्राचीन काळ खंड १, भाग २ स्थापत्य व कला, दर्शनिका विभाग, मुंबई २००२.
१७. मराठे कृ.बा., मराठी रंगभूमीचा पूर्व्रंग, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७९
१८. माटे म.श्री., प्राचीन भारतीय कला, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
१९. सोवनी म.वि., महाराष्ट्राच्या कालमुद्रा, नितीन प्रकाशन, पुणे, १९८३.
२०. सहस्रबुध्दे पु.ग., महाराष्ट्र संस्कृती, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९७९